

Arkivnr: 2017/4336-60

Saksbehandlar: Jon-Rune Smørdal

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Fylkestrafikksikringsutvalet i Hordaland		27.11.2018
Utval for miljø og samferdsel		28.11.2018
Fylkesutvalet		06.12.2018
Fylkestinget		11.12.2018

Investeringsprogram for fylkesvegnettet 2019-2029

Samandrag

Fylkesrådmannen legg med dette fram sak om *Investeringsprogram for fylkesvegnettet 2019-2029*.

Investeringsprogrammet er eit viktig og sentralt styringsdokument for investeringane på fylkesvegnettet. Programmet klargjer kva ein har oppnådd, dei økonomiske rammene, kva prosjekt som skal planleggast og gjennomførast innanfor rammene, positive utviklingstrekk og utfordringar i planperioden 2019-2029.

Dei økonomiske rammene til drift, vedlikehald og investering på fylkesvegnettet i Hordaland gjev lite handlingsrom. I Regional transportplan Hordaland 2018-2029 (RTP) ligg det fast at fylkeskommunen skal prioritere vedlikehald framfor nybygg, noko som speglar seg att i framlegg til Investeringsprogram.

Økonomi: Saka er i tråd med forslag til budsjett og økonomiplan.

Klima: Satsinga på tiltak for mjuke trafikantar og tilrettelegginga for kollektivtransport på fylkesvegnettet vil føre til reduserte klimagassutslepp.

Folkehelse: Satsinga på tiltak for mjuke trafikantar i saka er positivt for trafikksikring og folkehelsa.

Regional planstrategi: Kopling til Klimaplan for Hordaland, Regional transportplan og Regional areal- og transportplan for Bergensområdet.

Forslag til innstilling

1. Fylkestinget vedtek *Investeringsprogram for fylkesvegnettet 2019-2029 til Regional transportplan Hordaland 2018-2029*. Investeringsprogrammet skal følgje dei fylkeskommunale budsjett- og økonomiprossessane og dei økonomiske rammene vedteke i budsjett for 2019.
2. Fylkestinget sluttar seg til målsetjinga om å sette av minimum 80 mill. kr årleg til forsterkning av eksisterande fylkesvegnett på investeringsbudsjettet. I 2019 er det forslag om 70,4 mill. kr til forsterkningsprogrammet.
3. Det eit stort behov for utbetringar av tunnelar både som følgje av *Tunnelsikkerhetsforskrifta* og generelt forfall. På grunn av fleire usikre moment vil fylkestinget kome attende til oppdatert framdrifts- og finansieringsplan, og ber om at ein samordnar dette i nye Vestland fylkeskommune.
4. I planperioden vil det verte behov for å løyve midlar til større oppgraderingar og utskiftingar av fylkesvegbruer. Fylkestinget ber om at det utarbeidast eit eige opprustingsprogram for store fylkesvegbruer.
5. Kollektivtiltak, tiltak som legg til rette for gåande og syklende og trafikksikringstiltak er prioriterte hjå fylkeskommunen. Fylkestinget er positiv til at fleire kommunar ønskjer å inngå avtale med fylkeskommunen om spleiselag knytt til mindre utbetringar som til dømes gang- og sykkeltiltak.
6. Planlegginga av nye fylkesvegprosjekt må sjåast i samanheng med dei økonomiske rammene som fylkeskommunen har til rådvelde, og det behovet som ligg til grunn for tiltaket. Fylkestinget meiner det er viktig å planleggje prosjekt på ein slik måte at dei kan realiserast innanfor dei økonomiske rammene til fylkeskommunen.

Ingrid Kristine Holm Svendsen
kst. fylkesrådmann

Håkon Rasmussen
fylkesdirektør samferdsel

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Vedlegg

- 1 Investeringsprogram for fylkesvegnettet 2019-2029

Fylkesrådmannen, 09.11.2018

Bakgrunn og innhald

Første utgåve av Investeringsprogram for fylkesvegnettet, til Regional transportplan Hordaland (RTP) 2018-2029, vart vedteke desember 2017. Rullering av Investeringsprogrammet er gjennomført i løpet av hausten 2018. Programmet er tilpassa i forhold til rammene i fylkesrådmannen sitt framlegg til budsjett, endra føresetnadar, framdrift og forbruk i prioriterte prosjekt. Prosjektreserve og innmeldte behov er vurdert og prosjekt er prioritert med utgangspunkt i måla i RTP.

Investeringsprogram for fylkesvegnettet er ein handlingsplan for å følgje opp mål, strategiar, prioriteringar og bindingar i RTP og representerer eit viktig verktøy for langsiktig planlegging av drift, vedlikehald og investeringar på fylkesvegane. Investeringsprogrammet er eit oppfølgingsdokument i tillegg til Handlingsprogrammet for RTP (vedlegg til RTP). Handlingsprogram for RTP omhandlar aktuelle utgreiings- og utviklingsoppgåver omtalt som tiltak. Investeringsprogrammet omtalar meir i detalj prioritering av konkrete prosjekt og tiltak på fylkesvegnettet, i tillegg til føresetnadar og rammevilkår.

Investeringsprogrammet har om lag same struktur som i første utgåve og har følgjande innhald:

- Kapittel 1 og 2 konkretiserer kva som er bakgrunnen og føremålet med investeringsprogrammet, dei overordna målsettingane i RTP som grunnlag for prioritering av prosjekt og prinsippa rundt porteføljestyring som reiskap for å kunne kartlegge og prioritere prosjekt.
- Kapittel 3 gir ei generell vurdering av måloppnåing fram til i dag med utgangspunkt i utvikling i ressursbruk over tid - samanlikna med behov og utvikling av forfall på fylkesvegnettet. Det er gjort ein del samanlikningar mellom Hordaland og andre fylke for å sjå korleis nivået på aktivitetar og budsjett er i Hordaland i forhold til andre. Status for måleindikatorane for måloppnåing er også gjennomgått.
- Kapittel 4 viser dei overordna økonomiske rammene til samferdselssektoren i Hordaland med utgangspunkt i fylkesrådmannen sitt framlegg til budsjett og korleis midlar til fylkesvegnettet vert finansiert inkl. statlege tilskotsordningar og bompengar.
- Kapittel 5 viser detaljert forslag til fordeling av midlar til fylkesvegnettet innanfor den økonomiske ramma i fylkesrådmannen sitt framlegg til budsjett. Det er delt inn etter følgjande budsjettpostar:
 - Drift og vedlikehald
 - Planprogram – ramme og prioriterte planprosjekt
 - Strekningsvise prosjekt med eiga linje i investeringsbudsjett inkl. alle bompengepakkar og HFK midlar til Miljøløftet
 - Gir også statusoversikt for aktuelle framtidige bompengepakkar og nokre store strekningsvise prosjekt
 - Rassikringsprosjekt
 - Fornyng og opprusting
 - Tunnelar
 - Bruer og kaier
 - Forsterkningsprogrammet
 - Mindre utbetringar (spleiselag)
 - Kollektiv
 - Gang og sykkel
 - Miljø og service
 - Rebudsjettering og avslutning av prosjekt
 - Refusjonar
 - Trafikksikring – både gjennomgang av økonomisk ramme, visjonar, mål, tiltak og prosjekt (vedlegg 2 viser detaljfordeling av TS-midlar)
- Kapittel 6 summerer opp dei største utfordringane og vegen vidare.
- Vedlegg:
 - Vedlegg 1 er prosjektark som viser prioriterte prosjekt innanfor ulike budsjettpostar og kvar dei er lokalisert geografisk.
 - Vedlegg 2 viser fordeling av midlar til trafikksikringstiltak
 - Vedlegg 3 viser oversikt over ulykkestatistikken

Tidlegare politiske vedtak

Ved fylkestinget si handsaming av Investeringsprogram for fylkesvegnettet 2018-2029 (PS 110/2017) i møte 12. desember 2017 vart det gjort slikt vedtak:

1. Fylkestinget vedtek Investeringsprogram for fylkesvegnettet til Regional transportplan Hordaland 2018-2029. Investeringsprogrammet skal følgje dei fylkeskommunale budsjett- og økonomiprosessane.
2. Fylkestinget godkjenner ny framdriftsplan for utbetring av tunnelane etter Tunnelsikkerhets-forskriften, og ber om at denne vert oversendt til Vegdirektoratet.
3. Fylkestinget er positiv til at det i handlingsprogrammet til NTP er lagt opp til auka rammer til rassikring på fylkesvegar i Hordaland, og ber om at det vert sett i gang planlegging på prioriterte prosjekt i investeringsprogrammet.
4. Fylkestinget legg til grunn at det ikkje er rom for store, nye investeringsprosjekt på fylkesvegnettet i perioden 2018-2021, utanom bompengefinansierte prosjekt og rassikringsprosjekta.
5. Fylkestinget sluttar seg til målsetjinga om å sette av minimum 80 mill. kr årleg til forsterkning av eksisterande fylkesvegnett på investeringsbudsjettet. I 2018 er det forslag om 50 mill. kr til forsterkningsprogrammet.
6. Fylkestinget er positiv til at fleire kommunar ønskjer å inngå avtale med fylkeskommunen om spleiselag knytt til mindre utbetringar som til dømes gang- og sykkeltiltak.
7. For å sikre gjennomføring av alle prosjekta i Askøypakken ber fylkestinget om at det vert arbeidd med å auke inntektsgrunnlaget i pakken. Fylkestinget ber om at prosjekta som er starta vert bygd fortløpande og at øvrige prosjekt vert prioritert i samarbeid mellom kontaktutval og Statens vegvesen.
8. Fylkestinget sluttar seg til målsetjingane for trafikksikringsarbeidet, og dei tre særskilte satsingsområda i Hordaland:
 - Trafikksikringsarbeid i kommunane
 - Møte- og utforkøyringsulykker utanfor tettbygde strom
 - Mjuka trafikantar i regionsenter og langs skuleveg

Samandrag og særskilte tema

Mål og styring

Ambisjonen for Investeringsprogrammet for fylkesvegnettet er å gje eit samla oversyn over planar for utviklinga av fylkesvegnettet i planperioden og rullerast kvart år. Behovet for revisjon med høyringsrunde av RTP blir vurdert kvar fjerde år, fyrste gong i 2021. Dette må då samordnast i nye Vestland fylkeskommune. Investeringsprogrammet er eit levande dokument som skal justerast i tråd med forbruk, situasjonen på fylkesvegnettet og endringar i dei økonomiske rammene i den årlege økonomiplan- og budsjettprosessen. Alle prosjekt som vert prioritert det kommande året er såkalla bundne prosjekt. Det same er prosjekt som det er skriven kontrakt for, der gjennomføringa skjer over fleire budsjettår.

Hovudmål for fylkesvegnettet er at Hordaland skal ha eit trafikksikkert og framkomeleg fylkesvegnett. Vedlikehaldet av dagens fylkesvegnett skal styrkast med mål om å stoppe veksten i forfallet. I RTP ligg det fast at fylkeskommunen skal prioritere vedlikehald framfor nybygg, og dette speglar seg att i investeringsprogrammet.

Porteføljestyring

Investeringsprogrammet skal følge prinsippa for porteføljestyring for å velje og vedta dei «rette» prosjekta og tiltaka. Porteføljestyringa skal bidra til at samla ressursinnsats og prioritering av prosjekt og tiltak, er mest mogeleg i samsvar med mål og strategiar i RTP.

Det er utarbeida ei rekkje faglege rapportar med tiltakslistar og behov er meldt inn via høyringsrunden i 2017 og fortløpande dialog med kommunane. Gjennomføring av planprosessar og utgreiingar prioritert i planprogrammet gjev også oppdatert grunnlag for å vurdere ulike prosjekt med oppdaterte kalkyler. Under dei ulike programområda som kollektiv, gang og sykkel, trafikksikring med fleire er det oppnemnt faggrupper som kjem med innspel til tiltak/prosjekt og kjem med tilråding til prioritering. Totalt utgjer dette ein stor prosjektreserve og prosjektinnspel som er grunnlag for god porteføljestyring.

Kva har vi oppnådd?

Det er utfordrande å nå målsettinga om å stoppe veksten i forfallet på grunn av stort etterslep, tronge driftsrammer, utgiftsvekst på andre områder innanfor samferdsel og høg lånegjeld som avgrensar ramma for låneopptak.

I hovudsak gjennom bompengepakkar og rassikringsmidlar er nokre større strekningsvise prosjekt gjennomført dei siste åra. Dette bidreg til å utbetre nokre vegar med dårleg standard, men behova er så store at det tek lang tid å nå måla i RTP med dagens nivå på løyvingane.

Trafikksikring er høgt prioritert i Hordaland fylkeskommune. Talet på drepte og hardt skadde i Hordaland har i gjennomsnitt gått nedover i perioden frå år 2000, men med ein liten oppgang i 2017.

Økonomiske rammer

Dei årlege investeringane på fylkesveg vil ligge på rundt 1,5 mrd. kr i økonomiplanperioden. Av dette er om lag 30% finansiert gjennom bompengar og i overkant av 10% gjennom tilskot (i hovudsak rassikringsmidlar) Av fylkeskommunale midlar er det i gjennomsnitt planlagt å løyve om lag 900 mill. kr per år i økonomiplanperioden 2019-2022, inkl. mva. Trekk vi i frå momskompensasjon utgjer løyvinga årleg om lag 650 mill. kr fylkeskommunale midlar dei komande fire åra.

Drifts- og vedlikehaldsbudsjett

Det vert i økonomiplanperioden sett av ei årleg økonomisk ramme til drift og vedlikehald på om lag 550 mill. kr inkl. mva.

Hordaland fylkeskommune har prioritert å halde eit relativt høgt nivå på driftsstandarden for å nå målsettinga om å ha eit trafikksikkert og framkomeleg fylkesvegnett. Vedlikehaldsbudsjettet inkl. midlar til dekkelegging varierer litt frå år til år, men løyvinga til vedlikehald har i gjennomsnitt gått nedover i perioden 2013-2017. Dette er kompensert noko ved at ramma til fornying og opprusting (inkl. investeringar med vedlikehaldskaraktar) er auka opp, men ikkje nok til å stoppe forfallet av fylkesvegnettet.

Innanfor dagens driftsrammer er det vanskeleg å styrke satsinga på vedlikehald finansiert over driftsbudsjettet – føresatt at ein skal oppretthalde same driftsnivået/driftsstandard.

I framlegg til budsjett er det funne rom til å sette av berre 22 mill. kr årleg til dekkelegging for å kome innanfor tildelt økonomisk ramme i økonomiplanperioden på 4 år.

Planprogram

Det vert årleg sett av i overkant av 15 mill. kr årleg til planprogram. Fylkeskommunen ønskjer å gje tydeleg føringar i planprosessar. Dette gjeld spesielt på kva som skal planleggjast, og kva val av standard som skal leggjast til grunn. Før kommunane set i gang planprosjekt knytt til fylkesvegar bør det vere dialog og avklaringar med vegeigar. Fylkeskommunen har ikkje rom for å finansiere prosjekt som ikkje er vedtekne i fylkestinget, og planlegginga må vere i tråd med prioriteringar i RTP og med investeringsprogrammet.

Kartet «Prioriteringar i investeringsprogrammet 2018-2029» (kap. 5.3) syner ei todelt prioritering av kva for nokre strekningsvise utbetningsprosjekt fylkeskommunen ønskjer å prioritere, ved auke i den økonomiske ramma. Dette avheng av at det blir gitt ei vesentleg auke i dei fylkeskommunale løyvingane til fylkesvegar.

Bompengepakkar

Hordaland har i dag følgjande bompengepakkar:

- Miljøløftet
- Askøypakken
- Nordhordlandspakken
- Bømløpakken
- Kvammapakken
- Stord vestsida
- Haugalandspakken

I 2019 er det budsjettert med om lag 450 mill. kr i bompengeinntekter utanom miljøløftet.

Revisjon av Bømløpakken er under handsaming i departementet og sak om Kvinnheradspakken vert lagt fram for fylkestinget i desember 2018. Det er også fleire andre bompengepakkar under utgreiing.

Sterkningsvise prosjekt/prosjekt med eiga linje i investeringsbudsjettet

Av nye prosjekt kan nemnast;

- Kollektivknutepunkt Odda der det er ført opp 8 mill. kr i 2019 og 8 mill. kr i 2020.
- Fv. 7 Øystese – Ålvik – Granvin med ein årleg sum på 10 mill. kr i planperioden for å utbetre flaskehalsar på ein viktig omkøyringsveg for E16 og overordna fylkesveg.

Det er ikkje funne rom for nye store strekningsvise prosjekt i økonomiplanperioden fram til 2022. Frå 2023 og vidare utover i planperioden er det synleggjort at det er eit stort behov for å sette av meir midlar til store strekningsvise prosjekt, kostbare utskiftingar/utbetringar av store fylkesvegbruer, ei stor utbetring av Folgefonntunnelen og fylkeskommunale bidrag til framtidige bompengepakkar.

Framtidige ferjeavløysingsprosjekt

Når det gjeld framtidige ferjeavløysingsprosjekt er det i Hordaland fleire fylkesferjesamband der det ligg føre, eller pågår planarbeid. Med referanse til tiltaket frå handlingsprogrammet til RTP vil fylkeskommunen vurdere løysingar og kostnader på ferjestrekningar der det kan vere aktuelt med ferjeavløysingsprosjekt, i form av bru etter undersjøisk tunnel. Fylkeskommunen legg til grunn at desse prosjekta ikkje skal tilførast budsjettmidlar frå fylkesbudsjettet utover det som følgjer av ordninga.

Rassikring

Fylkeskommunen fekk tildelt 834 mill. kr (2018-kr) for perioden 2018-2023 og i NTP er ramma auka opp noko i neste seksårsperiode.

Dei fyrste åra er det løyvd rassikringsmidlar til mange relativt mindre prosjekt. Det er vidare under planlegging store rassikringsprosjekt på Fv. 7 Tokagjelet, Fv. 551 Krokaparsellen og Fv. 7 Granvin – Ålvik (Granvin – Haukanes), så det vil verte brukt meir av rassikringsmidlane utover i perioden.

Refusjonar

Ei positiv utvikling er at refusjonar av forskot går nedover i perioden, noko som er med på å frigjere midlar til budsjettposten til fornying og opprusting.

Fornyning og opprusting

Det er som nemnt eit stort behov for oppgradering av vegnettet og investeringsgar av vedlikehaldskaraktar. Til fornying og opprusting er det difor foreslått ei vidare auke i løyvinga til 320 mill. kr i 2019, deretter opp til 350 mill. kr i 2021 og 2022 vidare opp til over 400 mill. kr årleg utover i planperioden.

Midlar til forsterkningsprogrammet, opprusting av tunnelar og opprusting av bruer og kaiar er den største delen av potten. Her er det store etterslep, og dei kommande åra vil vere svært krevjande for fylkeskommunen som veigar.

Det er sett av 60 mill. kr både i 2019 og 2020 til utbetringar etter «Tunnelsikkerhetsforskriften», som er ei vidareføring av ramma etter vedtak i fylkestinget desember 2017. Frå og med 2021 er årleg ramme auka til 100 mill. kr, med eit håp om auka statleg bidrag, og som eit signal på at rammene må aukast om det ikkje skal gå veldig mange år før utbetringane er gjennomført.

Det er berre 37 av totalt 126 fylkesveg tunnelar som kjem inn under «Tunnelsikkerhetsforskriften», og utgreiingar frå SVV viser at det generelle vedlikehaldsetterslepet og oppgraderingsbehovet utanom forskrifta er stort. Totalt er forfallet i tunnelar estimert til å utgjere om lag 3 mrd. kr. Fylkesrådmannen foreslår derfor å vidareføre og utvide budsjettposten i 2018 på 10 mill. kr til sikringstiltak tunnel (stein, ras og akutt-tiltak) i planperioden. Det vert auka opp til 30 mill. kr årleg i økonomiplanperioden. Det er starta opp eit utgreiingsarbeid om tiltak for sykling i tunnel og fylkesrådmannen vil kome attende til dette i eiga sak.

Det er 1149 bruer på fylkesvegane i Hordaland. Bruvedlikehald har vore, og er fortsatt, underfinansiert ut frå behovet, og mange bruer har fått forfalle i lang tid. Det totale forfallet på fylkesvegbruer vart i 2016 estimert til rundt 1,7 mrd. kr. For å bøte på noko av dette set ein årleg av over 40 mill. kr til opprusting og utskifting. Dei aller største opprustingsprosjekta må det løyvast særskilte midlar til utover i planperioden, og om mogleg sjåast i samanheng med fylkeskommunalt bidrag til framtidige bompengepakkar.

Når det gjeld forsterkning er den faglege tilrådinga er at det er naudsynt å setje av minimum 80 mill. kr til forsterkning av eksisterande fylkesvegnett på investeringsprogrammet kvart år. I framlegget er det funne rom for å sette av i overkant av 70 mill. kr årleg fram til 2022 og at det utover i perioden aukast til over 80 mill. kr. I forsterkningsprogrammet vert det lagt til grunn at tiltaka vert sett i ein samanheng, noko som inneber at tiltak på same strekning vert gjort samstundes.

Innanfor budsjettposten fornying og opprusting er det også sett av midlar til ulike programområder. Løyvingane her ligg på om lag same nivå som dei har gjort dei siste åra, totalt rundt 100 mill. kr, og er viktige bidrag for kollektivtiltak, trafikksikringstiltak, tiltak for å fremje gange, sykling og miljø og service og mindre utbetringar -samarbudsprosjekt (spleiselag). Fylkeskommunen er positiv til samarbeidsprosjekt der ein yter tilskot til mindre utbetringstiltak med kommunar og andre. Dei mest vanlege prosjekta er kommunar som skal legge vatn- og avløpsleidningar langs fylkesvegnettet, og som samtidig legg til rette for eit tilbod for mjuke trafikantar. I 2019 er det satt av midlar til vidare finansiering av prosjekt prioritert i Investeringsprogram vedteke i desember 2017.

Satsing på trafikksikring i kommande planperiode

Tidlegare hadde Hordaland fylkeskommune ein eigen fireåring *Handlingsplan for trafikksikring i Hordaland*. Denne er no teke inn som ei del av Investeringsprogrammet. Nullvisjonen ligg fast, og Hordaland føl *Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg* sine nasjonale måltal, og etappemålet som er sett for Hordaland med reduksjon i tal drepne og hardt skadde i trafikken.

I kommande planperiode er følgjande tre satsingsområde lagt til grunn:

- Trafikksikringsarbeid i kommunane
- Møte- og utforkøyringsulykker utanfor tettbygde strok
- Mjuke trafikantar i regionsenter og langs skuleveg

Fylkesrådmannen sine kommentarar

Investeringsprogrammet er eit viktig og sentralt styringsdokument for investeringane på fylkesvegnettet.

Fylkesrådmannen er uroa over det omfattande forfallet på fylkesvegnettet i Hordaland. Statens vegvesen sine analyser som viser eit aukande forfall som i 2016 er på 7,3 milliard kroner er svært alvorleg, og det er ein krevjande situasjon fylkeskommunen er i. Eit viktig grep i investeringsprogrammet er å prioritere tiltak

innanfor budsjettposten fornying og opprusting. Gjennom denne løyvinga er det mogleg å få gjort viktige, men relativt lite kostnadskrevjande, forfallsutbetringar på fylkesvegnettet. Auka løyving til fornying og opprusting vil også motverke noko av dei uheldige konsekvensane ved reduksjon i vedlikehaldsbudsjettet. Fylkesrådmannen registrerar at dei siste åra er det gjennomført forholdsvis få forsterkningstiltak i kommunane Etne og Sveio, sett i forhold til behov og tilstand på vegane. Prioritering av fleire tiltak i desse områda tilrår fylkesrådmannen vert vurdert under forsterkningsprogrammet dei komande åra.

Gjennom bompengepakkar og rassikringssprosjekt med fylkeskommunale bidrag får ein gjennomført ein del større strekningsvise prosjekt i planperioden. Fylkesrådmannen legg til grunn at det ikkje er rom for store nye strekningsvise investeringsprosjekt på fylkesvegnettet i perioden 2019-2022 utanom dette. Det er funne rom for å sette av ei mindre årleg løyving på 10 mill. kr til å fjerne nokre flaskehalsar på fv.7 Øystese – Ålvik – Granvin, som er ein prioritert overordna fylkesveg og ein viktig omkøyringsveg for E16. Det er også sett av 16 mil.kr til kollektivknutepunkt i Odda, som utgjer 50% finansiering av kostnadane Tiltaket er viktig for å utvikle Odda som regionsenter. Fylkesrådmannen legg til grunn at Statens vegvesen finansierar dei restarande 50% som følgje av praksis for etablering av kollektivknutepunkt langs riksveg. Frå 2023 er det synleggjort eit behov for minst 100 mill. kr årleg til store strekningsvise prosjekt, men det er usikkert kva den økonomiske ramma vert utover i planperioden.

Utover i planperioden vil det verte behov for å løyve midlar til større oppgraderingar og utskiftingar av fylkesvegbruer, som til dømes Alversund bru i Lindås kommune. Det blir arbeidd med eit eige opprustingsprogram for store fylkesvegbruer og frå 2023 er det årleg sett av 80 mill. kr for å synleggjere behov for midlar.

Utgreiing om utbetringstiltak i Folgefonntunnelen på både kort og litt lengre sikt er under arbeid. Det er snakk om behov for investeringar på over 200 mill. kr i Folgefonntunnelen utover i planperioden. Generelt sett er det eit stort behov for utbetringar av tunnelar både som følgje av *Tunnelsikkerhetsforskrifta* og generelt forfall. Dette har fylkesrådmannen ved fleire høve peika på, og seinast i sak til fylkesutvalet i juni 2018. På grunn av mange usikre moment vil fylkesrådmannen kome attende til oppdatert framdrifts- og finansieringsplan, og at ein i mellomtida løyver nok midlar til å kunne oppretthalde eit visst produksjonsnivå for utbetringar. Det er behov for samordning av opprusting av tunnelar i nye Vestland fylkeskommune, som vert krevjande økonomisk.

Kollektivtiltak, tiltak som legg til rette for gåande og syklende og trafiksikringstiltak er prioriterte både hjå fylkeskommunen og kommunane. Fylkesrådmannen er positiv til at fleire kommunar ønskjer å inngå avtale med fylkeskommunen om spleiselag knytt til mindre utbetringar som til dømes gang- og sykkeltiltak. Det er viktig å merke seg at planlegginga av nye prosjekt må sjåast i samanheng med dei rammene som fylkeskommunen har til rådvelde, og det behovet som ligg til grunn for tiltaket. Det er viktig å planleggje prosjekt som let seg realisere innanfor dei økonomiske rammene til fylkeskommunen.

Fylkeskommunen sine rammer til drift og vedlikehald er tilnærma like kvart år etter justering for generell prisauke. Dei faste kostnadane i driftskontraktane har auka meir enn den generelle prisauken på grunn av krevjande vintrar, meir ekstremvær, krav til eit relativt høgt driftsnivå og større auke i prisane enn den generelle konsumprisutviklinga. Det har ført til at løyvingane til vedlikehald har fått ein nedgang. Dersom ein skal nå målsettingane om å stoppe forfallet, og helst etter kvart redusere vedlikehaldsetterslepet, må ein utover i planperioden fordele om meir midlar til vedlikehald finansiert over driftsbudsjettet. I vedteken strategi for drift og vedlikehald av fylkesvegnettet fram mot 2029 er det skissert tiltak for å kunne redusere utgifter til dei faste driftskontraktane, og frigje noko meir midlar til vedlikehald inkl. dekkelegging. Fylkesrådmannen vil kome attende til dette når det skal leggest fram politisk sak for å avklare driftsnivå, før utlysing av nye driftskontraktar.